

บันทึก

เรื่อง ขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๖๒

(คณะกรรมการว่าด้วยฉลากจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ และ

มาตรา ๓๑ กำหนดให้สินค้าที่ควบคุมได้ตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง

และยังมิได้มีการประกาศควบคุมตามกฎหมายนั้น เป็นสินค้าควบคุม

ฉลากได้หรือไม่ และจะเป็นการขัดกับมาตรา ๒๑ หรือไม่ อย่างไร)

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๙/๙๐๔๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะกรรมการว่าด้วยฉลากตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๖๒ มีนโยบายที่จะกำหนดสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายและสินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำให้เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้รับความปลอดภัย เป็นธรรม และประหยัด ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๖๒ แต่โดยที่มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว” จึงมีปัญหาการตีความเกี่ยวกับขอบเขตการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ว่า ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะเรื่องบัญญัติควบคุมสินค้าประเภทหนึ่งประเภทใดไว้โดยเฉพาะ และรวมถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับฉลากของสินค้านั้นด้วย ซึ่งการควบคุมตามกฎหมายดังกล่าวจะกระทำได้โดยการออกประกาศควบคุมสินค้าแต่ละชนิด แต่ถ้าสินค้าใดยังมิได้มีการประกาศควบคุมตามกฎหมายนั้นๆ คณะกรรมการว่าด้วยฉลากจะพิจารณากำหนดให้สินค้าที่อาจควบคุมได้ตามกฎหมายเฉพาะเรื่องดังกล่าวแล้วนั้นเป็นสินค้าที่ต้องมีฉลากโดยคณะกรรมการควบคุมฉลากได้หรือไม่ เช่น กระทรวงสาธารณสุขได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยอาหารออกประกาศให้อาหารบางประเภทต้องมีฉลากและมีข้อความในฉลากตามที่กำหนด แต่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากเห็นว่า อาหารที่ยังไม่อยู่ในความควบคุมบางประเภทสมควรกำหนดให้มีฉลากด้วย ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขอาจเห็นว่ายังไม่สมควร หรือกรณีที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุมีพิษออกประกาศให้สารออกฤทธิ์หรือผลิตภัณฑ์เป็นวัตถุมีพิษธรรมดาหรือวัตถุมีพิษร้ายแรง แต่ยังมีสารออกฤทธิ์หรือผลิตภัณฑ์บางชนิดที่มิได้ประกาศเป็นวัตถุมีพิษ เนื่องจากจะกระทบกระเทือนต่ออุตสาหกรรมที่จำเป็นต้องใช้สารออกฤทธิ์หรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เป็นต้น คณะกรรมการว่าด้วยฉลากจึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓๔-๑๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ให้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า หากคณะกรรมการว่าด้วยฉลากเห็นว่าสมควรกำหนดให้สินค้าที่สามารถใช้กฎหมายเฉพาะเรื่องบังคับได้ดังกล่าวเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก จะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค) แล้ว เห็นว่า การที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ จะอาศัยอำนาจมาตรา ๓๐^๑ กำหนดให้สินค้าประเภทใดเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากและอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑^๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ กำหนดลักษณะฉลากของสินค้าที่ควบคุมฉลากได้นั้น คณะกรรมการว่าด้วยฉลากจะต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๒๑^๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมาพิจารณาประกอบด้วยว่าในเรื่องดังกล่าวนี้ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้วหรือไม่ ซึ่งตามตัวอย่างที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากยกขึ้นเป็นปัญหามานี้ปรากฏว่าในเรื่องเกี่ยวกับอาหารได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ได้แก่มาตรา ๖ (๑๐)^๔แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๒๒ ที่บัญญัติให้อำนาจ

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้สินค้าดังต่อไปนี้เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากได้

(๑) สินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องในการใช้สินค้านั้น หรือโดยสภาพของสินค้า

(๒) สินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำซึ่งการกำหนดฉลากของสินค้านั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้น

มาตรา ๓๑ ฉลากของสินค้าที่ควบคุมฉลาก จะต้องมัลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ข้อความที่ตรงต่อความจริงและไม่มีข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้า

(๒) ต้องระบุข้อความอันจำเป็น ซึ่งหากมิได้กล่าวเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้า

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากกำหนด

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และประกาศดังกล่าว จะกำหนดกรณีหรือเงื่อนไขที่เป็นการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับตามความในวรรคหนึ่งด้วยก็ได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใด ได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มิอำนาจตามกฎหมายออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องมิอำนาจออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ผู้มิอำนาจตามกฎหมายอยู่แล้ว คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอาจมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มิอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทนคณะกรรมการเฉพาะเรื่องได้

การมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มิอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ ตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหาร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขที่จะประกาศกำหนดประเภทและชนิดอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่ายนำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย ซึ่งจะต้องมีฉลาก ข้อความในฉลาก เงื่อนไข และวิธีการแสดงฉลาก ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการโฆษณาในฉลาก และในเรื่องเกี่ยวกับวัตถุดิบพืชก็ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้วเช่นกัน ได้แก่ มาตรา ๑๒ ทวิ และมาตรา ๑๒ ตรี^๕ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุดิบพืช พ.ศ.๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุดิบพืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๑๖ ที่บัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้ผลิตเพื่อการค้า ต้องนำวัตถุดิบพืชชนิดนั้นมาขอขึ้นทะเบียน โดยในการขอขึ้นทะเบียนดังกล่าวต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับฉลากด้วยและมาตรา ๒๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้บัญญัติให้

(๑๐) กำหนดประเภทและชนิดอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือที่จำหน่าย ซึ่งจะต้องมีฉลาก ข้อความในฉลาก เงื่อนไขและวิธีการแสดงฉลากตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการโฆษณาในฉลาก

“มาตรา ๑๒ ทวิ ผู้ได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรหรือผู้ได้รับอนุญาตให้ผลิตเพื่อการค้าซึ่งวัตถุดิบพืชใดประสงค์จะนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรหรือจะผลิตเพื่อการค้าซึ่งวัตถุดิบพืชชนิดใด ต้องนำวัตถุดิบพืชชนิดนั้นมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน และเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนแล้ว จึงจะนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผลิตเพื่อการค้าซึ่งวัตถุดิบพืชชนิดนั้นได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรหรือผลิตเพื่อการค้าซึ่งตัวอย่างวัตถุดิบพืชที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑หรือมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๒ ตรี การขอขึ้นทะเบียนวัตถุดิบพืชตามมาตรา ๑๒ ทวิ ต้องแจ้งรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อทางการค้า ชื่อสามัญ และปริมาณของวัตถุดิบพืช รวมทั้งชื่อและปริมาณของสิ่งอื่นที่เป็นส่วนประกอบของวัตถุดิบพืช

(๒) ชื่อสามัญ และชื่อทางเคมีของสารออกฤทธิ์ หรือชื่อทางวิทยาศาสตร์ของสารออกฤทธิ์ที่มีใช้เคมีภัณฑ์

(๓) รายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติ และผลการทดสอบฤทธิ์ คุณสมบัติประโยชน์และพิษ

(๔) ภาชนะบรรจุ และขนาดบรรจุ

(๕) วิธีวิเคราะห์วัตถุดิบพืช

(๖) ฉลาก

(๗) ใบแทรกกำกับวัตถุดิบพืช (ถ้ามี)

(๘) รายการอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“มาตรา ๒๑ วัตถุดิบพืชที่ขาย แสดงไว้เพื่อขายหรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ต้องมีฉลากขนาดใหญ่พอสมควร ปิดหรือพิมพ์ไว้ที่ภาชนะบรรจุวัตถุดิบพืชทุกชั้นฉลากนั้นต้องมีเครื่องหมาย และข้อความ เป็นภาษาไทยดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องหมายหัวกระโหลกกับกระดูกไขว้และคำว่าวัตถุดิบพืชเป็นอักษรขนาดใหญ่กว่าอักษรอื่น เครื่องหมายและตัวอักษรต้องใช้สีดำหรือสีแดงซึ่งเห็นได้ชัดเจน

(๒) ชื่อทางเคมีของสารออกฤทธิ์ ชื่อทางวิทยาศาสตร์ของสารออกฤทธิ์ที่มีใช้เคมีและชื่อทางการค้า

(๓) ชื่อผู้ผลิตและแหล่งผลิต

(๔) ปริมาณของวัตถุดิบพืชและอัตราส่วนของสารออกฤทธิ์ที่ใช้ผสมอยู่ในวัตถุใด ๆ

(๕) วันหมดอายุการใช้ ถ้ามี

วัตถุมิพิชที่ขาย แสดงไว้เพื่อขายหรือจำหน่าย ต้องมีฉลากที่มีเครื่องหมายและข้อความตามที่กำหนดปิดหรือพิมพ์ไว้ที่ภาชนะทุกชิ้น

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ ที่บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่า “ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใด ได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว” ประกอบกับเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้^๖ ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “...สมควรมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป....ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ...” แล้ว จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะเป็นกฎหมายพิเศษที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในส่วนที่ยังมิได้มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ ทั้งยังเป็นกฎหมายที่ยกเว้นจากหลักทั่วไปในเรื่องอำนาจการดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญา ดังปรากฏตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙^๗

(๖) ประโยชน์ วิธีใช้ และวิธีเก็บรักษา พร้อมทั้งคำเตือน

(๗) อาการเกิดพิษ การแก้พิษเบื้องต้น และคำแนะนำให้รับส่งผู้ป่วยไปหาแพทย์

สำหรับข้อความใน (๖) และ (๗) นั้นจะพิมพ์ไว้ในใบแทรกกำกับไว้กับภาชนะบรรจุวัตถุมิพิชก็ได้

ชื่อทางเคมีของสารออกฤทธิ์ ชื่อทางวิทยาศาสตร์ของสารออกฤทธิ์ที่มีใช้เคมีภัณฑ์ และปริมาณของวัตถุมิพิชหรืออัตราส่วนของสารออกฤทธิ์ที่ใช้ผสมอยู่ในวัตถุใด ๆ จะเป็นภาษาอังกฤษก็ได้

ข้อความในฉลากจะมีภาษาอื่นนอกจากภาษาไทยด้วยก็ได้ แต่ข้อความในภาษาอื่นนั้นต้องตรงกับข้อความในภาษาไทย

๖ หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันนี้การเสนอสินค้าและบริการต่าง ๆ ต่อประชาชนนับวันแต่จะเพิ่มมากขึ้นผู้ประกอบการการค้าและผู้ประกอบการธุรกิจโฆษณาได้นำวิชาการในทางการตลาด และทางการโฆษณามาใช้ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เพราะผู้บริโภคไม่อยู่ในฐานะที่ทราบภาวะตลาดและความจริงที่เกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าและต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วทั้งที่ นอกจากนั้นในบางกรณีแม้จะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยการกำหนดคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการอยู่แล้วก็ตาม แต่การที่ผู้บริโภคแต่ละรายจะไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบการการค้าหรือผู้ประกอบการโฆษณาเมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ย่อมจะเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ และผู้บริโภคจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะที่จะเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้และในบางกรณีก็ไม่อาจจะจับหรือยับยั้งการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้ทันทั่วทั้งที่ สมควรมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบการการค้าและผู้ประกอบการธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค เพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

๗ มาตรา ๓๙ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิซึ่งคณะกรรมการเห็นว่า การดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวมคณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการ โดยความเห็นชอบของอธิบดี

และมาตรา ๔๑^๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้มิใช่ผู้เสียหายก็มีอำนาจดำเนินคดีได้ และในอีกด้านหนึ่งก็ได้จัดให้องค์กรของรัฐขึ้นมีหน้าที่ตรวจตรา ดูแล และประสานงานในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคของส่วนราชการอื่นตามที่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายต่าง ๆ ด้วยดังนั้น การจะใช้อำนาจใด ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ จึงจำต้องพิจารณาตีความโดยเคร่งครัด ไม่อาจตีความไปในทางขยายอำนาจให้เกินไปกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) จึงมีความเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยอาหารและกฎหมายว่าด้วยวัตถุมีพิษได้บัญญัติเรื่องฉลากสำหรับอาหารและวัตถุมีพิษไว้โดยเฉพาะ และมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้นอยู่แล้ว คณะกรรมการว่าด้วยฉลากตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ จึงไม่มีอำนาจกำหนดให้อาหารหรือวัตถุมีพิษเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากขึ้นเองได้

อย่างไรก็ตาม หากคณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีความเห็นว่าสินค้าบางประเภทที่ยังมิได้มีการควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สมควรจะได้มีการกำหนดให้สินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าควบคุมตามกฎหมายเฉพาะเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ฉลากของสินค้านั้นอยู่ภายใต้การควบคุม อันจะเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) เห็นว่า คณะกรรมการว่าด้วยฉลากอาจดำเนินการประการใดประการหนึ่งดังต่อไปนี้ได้ คือ

(๑) เสนอความเห็นไปยังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อขอให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคใช้อำนาจตามมาตรา ๑๐ (๖)^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง

กรมอัยการหรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ในการดำเนินคดีในศาล ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สิน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง

“มาตรา ๔๑ ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการละเมิดของผู้บริโภคให้สมาคมที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา ๔๐ มีสิทธิในการฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญาหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้ และให้มีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายแทนสมาชิกของสมาคมได้ ถ้ามีหนังสือมอบหมายให้เรียกค่าเสียหายแทนจากสมาชิกของสมาคม

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง มิให้สมาคมถอนฟ้อง เว้นแต่ศาลจะอนุญาตเมื่อศาลเห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวมสำหรับคดีแพ่งเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหายแทนสมาชิกของสมาคม การถอนฟ้องหรือการพิพากษาในกรณีที่คู่ความตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันจะต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของสมาชิกผู้มอบหมายให้เรียกค่าเสียหายแทนมาแสดงต่อศาลด้วย

^{๑๐}มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๖) สอดส่องเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐให้ปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดตลอดจนเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค

ผู้บริโภคร พ.ศ.๒๕๖๒ คือ สอดส่องเร่งรัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่มีกฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือดำเนินการให้มีการควบคุมสินค้าประเภทนั้น ๆ ตามกฎหมาย อันจะเป็นผลให้ผลากของสินค้าดังกล่าวอยู่ภายใต้การควบคุมตามกฎหมาย

(๒) เสนอความเห็นไปยังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นและมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้นอยู่แล้ว เพื่อขอให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคใช้อำนาจตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๖๒ คือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น ๆ ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทนคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก หรือ

(๓) เสนอความเห็นไปยังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อขอให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐ (๙)^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๖๒ โดยขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น สั่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายอื่นให้ใช้อำนาจตามกฎหมายนั้น หรือให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดังกล่าวยอมรับมอบอำนาจปฏิบัติการตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง ทั้งนี้ ในกรณีที่เกิดมีการขัดแย้งระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๔

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

^{๑๒} มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๙) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภค และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้